

Proč Velká Británie a USA oddalovaly otevření druhé fronty?

 lipovylis.cz/wordpress/proc-velka-britanie-a-usa-oddalovaly-otevreni-druhe-fronty-2

David Z Moravy

31. srpna 2024

Otázka otevření druhé fronty

Poprvé byla otázka otevření druhé fronty oficiálně vznesena v osobním poselství hlavy sovětské vlády Josifa Stalina z 18. července 1941 britskému premiérovi Winstonu Churchillovi. Stalin uvítal navázání spojeneckých vztahů mezi SSSR a Anglií a vyjádřil důvěru v porážku společného nepřítele a poznamenal, že vojenské postavení obou mocností by se výrazně zlepšilo, pokud by byla proti Německu vytvořena fronta na Západě (severní Francie) a na severu (Arktida). Tato fronta mohla odtáhnout významné německé síly z východní fronty a znemožnila by Hitlerovu invazi do Anglie.

Churchill odmítl Stalinův návrh s odkazem na nedostatek sil a hrozbu „krvavé porážky“ pro vylodění. Angličané sice řešili otázku vylodění vojsk v Norsku, aby zabránili Němcům obsadit Švédsko s jeho strategickými zdroji.

V září 1941, v podmínkách těžké krize na frontách, se Stalin znovu vrátil k otázce druhé fronty. Ve zprávách z 3. a 13. září 1941 Stalin Churchillovi napsal, že Německo převedlo na východní frontu více než 30 čerstvých pěších divizí, velké množství letadel a tanků a zintenzivnilo akce svých spojenců, v důsledku čehož SSSR ztratil více než polovinu Ukrajiny a nepřítel dosáhl Leningradu. Německé velení podle něj považovalo „nebezpečí na Západě za blaf“ (tak tomu bylo) a v klidu převedlo všechny síly do Ruska.

Německo dostalo příležitost porazit své protivníky jednoho po druhém: nejprve SSSR, pak Anglii. To dalo Anglii dobrou příležitost otevřít druhou frontu. Churchill, který uznal, že Sovětský svaz nesl

tíhu boje proti Německu, prohlásil, že otevření druhé fronty je „nemožné“.

Úspěchy Rudé armády v zimě 1941–1942 otevřely nové možnosti pro otevření druhé fronty. Rusové drželi Leningrad a Moskvu a podnikali citlivé protiútoky na nepřítele. Ministr zásobování, lord Beaverbrook, informoval britský válečný kabinet, že ruský odpor dává Anglii nové příležitosti. Ruská opozice vytvořila „téměř revoluční situaci ve všech okupovaných zemích a otevřela 2 tisíce mil pobřeží pro vylodění britských jednotek“.

Britské vedení však stále považovalo Evropu za zakázanou zónu pro britské jednotky. Britský kabinet a císařský generální štáb Beaverbrookův názor nesdíleli.

7. prosince 1941 vstoupily Spojené státy do války. Američané obratně vyprovokovali Japonsko k útoku a stali se „*obětí překvapivého útoku*“. Americké veřejné mínění, které mělo tendenci zůstat neutrální, zapomnělo na principy neutrality a izolacionismu.

Velitelství americké armády začalo vypracovávat strategický plán, který zahrnoval koncentraci amerických vojenských kapacit proti Německu. Anglie se měla stát odrazovým můstkem pro invazi do severní Francie. Plán byl projednán 1. dubna 1942 na schůzce v Bílém domě a schválen americkým prezidentem Franklinem Rooseveltem.



Skútrová recenze britské jednotky komanda před vyloděním v Normandii. června 1944

USA chtěly využít SSSR ve válce s Japonskem

Roosevelt přikládal tomuto plánu velký politický a vojensko-strategický význam. Americký prezident věřil, že je nutné ujistit Moskvu o rychlém otevření druhé fronty. To poskytlo podporu širokým masám Spojených států, které sympatizovaly s bojem SSSR proti nacistickým okupantům, a bylo důležité v očekávání nadcházejících voleb do Kongresu na konci roku 1942.

Z hlediska vojensko-strategických plánů chtěl Washington získat podporu SSSR při porážce Japonského impéria na pacifickém dějišti operací. Prezident Roosevelt a náčelníci štábů přikládali největší význam sovětské účasti ve válce s Japonskem.

Roosevelt vyslal do Londýna svého speciálního asistenta G. Hopkinse a náčelníka generálního štábu americké armády generála J. Marshalla, aby seznámili britské vedení se svými plány. Britské vedení v zásadě souhlasilo s omezeným vyloděním západních spojenců v roce 1942 a otevřením druhé fronty v roce 1943.

Prezident Roosevelt pozval 11. dubna poradce sovětského velvyslanectví A. A. Gromyka a předal mu osobní vzkaz šéfovi sovětské vlády. Roosevelt navrhl vyslání sovětské delegace do Washingtonu k jednání o otázce otevření druhé fronty. 20. dubna Stalin oznámil svůj souhlas se schůzkou mezi Molotovem a americkým prezidentem za účelem výměny názorů na otevření druhé fronty. Jednání se měl zúčastnit i Londýn.

V důsledku složitých a napjatých jednání mezi Vjačeslavem Molotovem a vojensko-politickým vedením USA a Anglie bylo rozhodnuto o vytvoření druhé fronty v Evropě. 12. června bylo oznámeno, že bylo dosaženo dohody o otevření druhé fronty.



Britské tankové posádky z eskadry C, 13/18th Royal Hussars, připravují své tanky M4 Sherman na vylodění v Normandii. května 1944

Spojenci zdržují čas

Ani v roce 1942, ani v roce 1943 nebyla otevřena druhá fronta. Vylodění jednotek v Evropě v roce 1942 bylo odloženo kvůli ofenzívě americko-britských jednotek v severní Africe. Roosevelt a Churchill se na tom shodli bez účasti sovětských představitelů. Z vojenského hlediska byly spojenecké operace v severní Africe bezvýznamné a

nemohly oslabit vojenskou sílu Německa a vést k jeho porážce. Také operace v severní Africe, která začala v listopadu 1942, vylučovala organizaci druhé fronty v Evropě v roce 1943.

Churchill o svém rozhodnutí informoval Moskvu. V srpnu 1942 přijel do SSSR na jednání šéf britské vlády. Zúčastnil se jich i osobní zástupce amerického prezidenta Harriman. 13. srpna 1942 předal Stalin Churchillovi a Harrimanovi memorandum o tom, že rok 1942 představuje nejlepší čas pro otevření druhé fronty. Nejlepší síly Německé říše bojovaly na ruské frontě.

Churchill však oznámil konečné odmítnutí Spojených států a Británie otevřít druhou frontu v západní Evropě v roce 1942. Zároveň ujistil, že fronta bude otevřena na jaře 1943. Moskva docela dobře chápala zájmy Spojených států a Anglie, ale rozhodla se problém nezhoršovat.

Německé velitelství s využitím pasivity Anglie a Spojených států zahájilo v létě a na podzim roku 1942 silnou ofenzívu na jižním křídle sovětsko-německé fronty. Wehrmacht se řítí k Volze a snažil se dobýt Kavkaz, aby zasadil SSSR smrtelnou ránu. Pokud by německá ofenzíva byla úspěšná, Turecko a Japonsko by mohly zasáhnout proti Sovětskému svazu.

Anglie a Spojené státy si na úkor SSSR ponechaly své síly a zdroje a plánovaly je použít v závěrečné fázi války, aby diktovaly své podmínky poraženým mocnostem a nastolily svůj vlastní světový řád.



Britští výsadkáři 6. výsadkové divize na palubě letadla před přistáním v Normandii. 6. června 1944

V podstatě neustálé odkládání invaze do Evropy ze Západu vládnoucími kruhy Spojených států a Británie poskytlo Třetí říši takovou pomoc, kterou Němci nemohli získat od žádného ze svých evropských spojenců. Německo si mohlo udržet nadvládu nad většinou Evropy svými lidskými, materiálními a ekonomickými zdroji a poslat většinu svých ozbrojených sil na východní frontu.

Rok 1943 byl ve znamení radikálního zlomu ve Velké vlastenecké válce a druhé světové válce jako celku. Gigantická bitva na Volze, která trvala 200 dní a nocí, skončila skvělým vítězstvím sovětských vojsk. Wehrmacht dostal hroznou ránu. Jeho strategická ofenzíva selhala. Německo prohrálo bitvu o Kavkaz.

V květnu 1943 spojenci porazili skupinu italsko-německých jednotek v severní Africe. V Pacifiku se situace stabilizovala a strategická iniciativa přešla do rukou Spojenců (bitva o Guadalcanal). Spojenci byli schopni soustředit své úsilí na Evropu a otevřít druhou frontu.

Po bitvě u Stalingradu a pokračujícím postupu Rudé armády se objevil nový faktor v postoji velkých západních mocností k SSSR. Nyní se začali obávat předčasné, z jejich pohledu, porážky Německa. Cíl maximálního oslabení SSSR ve válce zatím nebyl realizován. V Londýně a Washingtonu začali chápat, že SSSR může nejen přežít, ale také zvítězit a výrazně posílit svou pozici a váhu ve světě. Proto se rozhodli odložit otevření druhé fronty, aby neoslabil Německo.

Politika sabotáže druhé fronty a vyčerpání SSSR nabyla rozhodujícího významu v akcích západních mocností.

„Není pochyb,“ poznamenal sovětský velvyslanec M. M. Litvinov ve Spojených státech, „že vojenské výpočty obou států (Spojené státy a Velká Británie) jsou založeny na přání maximalizovat vyčerpání a opotřebení sil Sovětský svaz, aby snížil svou roli při řešení poválečných problémů. Budou čekat na vývoj vojenských operací na naší frontě.“

V lednu 1943 se v Casablance konala anglo-americká konference, která ukázala, že Spojenci v roce 1943 nechystají v Evropě žádnou vážnou ofenzívu.

Ve skutečnosti, i když to nebylo přímo uvedeno, bylo otevření druhé fronty odloženo až do roku 1944. Churchill a Roosevelt po konferenci poslali zprávu do Moskvy. Byla napsána vágně a bez upřesnění časových rámců nebo informací o konkrétních operacích, vyjadřujících naději, že Německo by mohlo být v roce 1943 sraženo na kolena.

30. ledna 1943 požádala Moskva o zprávu o konkrétních operacích a načasování jejich provedení. Po konzultacích s Rooseveltem poslal Churchill do Moskvy povzbudivou odpověď, že přípravy na „překročení Lamanšského průlivu“ intenzivně probíhají a operace je plánována na srpen. Poznamenal také, že kvůli počasí nebo z jiných důvodů se může posunout až na září, ale pak to provedou větší síly.

Ve skutečnosti šlo o úmyslný podvod. Londýn a Washington, oznamující přípravu vyloďovací operace v severní Francii, v té době připravovaly operaci ve Středomoří. Pravda, nedalo se dlouho klamat a v květnu Roosevelt informoval Moskvu, že operace se odkládá na rok 1944.

Dne 30. března také spojenci oznámili rozhodnutí o opětovném pozastavení dodávek vojenského materiálu do severních námořních přístavů SSSR, když hovořili o nutnosti přesunu všech vozidel do Středozemního moře. V předvečer další německé letní strategické ofenzívy byly zastaveny dodávky vojenského materiálu a techniky. To se stalo v roce 1942, totéž se stalo v roce 1943. V nejtěžší době spojenci odmítli otevřít druhou frontu a opustili SSSR bez dodávek zbraní a materiálu.

11. června poslala Moskva zprávu do Washingtonu (její text byl zaslán i do Londýna). Naznačovalo, že další zpoždění v otevření druhé fronty „vytváří výjimečné potíže“ SSSR, který již dva roky svádí těžký boj s Německem a jeho satelity.

Další výměna názorů situaci ještě více vyhrotila – západní mocnosti neměly žádné argumenty, které by mohly ospravedlnit odklad otevření druhé fronty. 24. června poslal Stalin Churchillovi zprávu, ve které vyjádřil zklamání sovětské vlády ze spojenců. Stalin poznamenal, že mluvíme o záchraně milionů životů v okupovaných oblastech Ruska a Evropy, o kolosálních obětech Rudé armády.



Britští vojáci přeplavou řeku v rámci přípravy na vylodění v Normandii. května 1944

Británie a USA chápou, že by mohly ztratit celou Evropu

Porážka nejmocnějšího nepřátelského uskupení na výběžku Kursk, vstup sovětských vojsk k řece Dněpr a jejich postup ke státním hranicím SSSR ukázaly, že proces radikálního obratu během Velké vlastenecké války byl završen. Německo a jeho spojenci byli nuceni přejít na strategickou obranu.

Vítězství sovětských vojsk v létě a na podzim 1943 dramaticky změnila celou vojensko-politickou situaci v Evropě i ve světě. Ukázaly, že SSSR je schopen samostatně porazit Německo a úplné osvobození Evropy od nacistů nebylo daleko.

Vedení Anglie a Spojených států z obavy před vstupem sovětských vojsk do střední a západní Evropy před jejich armádami zintenzivnilo proces přípravy otevření druhé fronty. **Anglosasové se báli, že**

proměškají čas k invazi do Evropy a dobytí nejdůležitějších politických a ekonomických center a strategických oblastí. Hrozilo, že Spojené státy nebudou moci diktovat své mírové podmínky válkou vyčerpané Evropě.

V srpnu 1943 se v Quebecu konala konference předsedů vlád a představitelů velení Spojených států a Velké Británie. Závěrečná zpráva Sboru náčelníků štábů uvedla, že operace v Normandii bude hlavní ofenzívou anglo-amerických sil v roce 1944. Zahájení operace bylo naplánováno na 1. května 1944. Toto rozhodnutí zlepšilo vztahy mezi SSSR a západními mocnostmi.

Na moskevské konferenci ministrů zahraničí SSSR, USA a Velké Británie v říjnu 1943 spojenci stále neposkytli konkrétní údaje, chtějíce zachovat svobodu jednání. Pouze potvrdili své záměry zahájit operaci v severní Francii na jaře 1944 za přítomnosti příznivých meteorologických podmínek v oblasti Lamanšského průlivu a také za výrazného omezení německého letectva v severozápadní Evropě.



Konference v Moskvě 1943. U kulatého stolu sedí: ministr zahraničí SSSR Vjačeslav Molotov, maršál Sovětského svazu Kliment Vorošilov, generálporučík Hastings Ismay (Velká Británie), britský

velvyslanec v SSSR Archibald Kerr, britský ministr zahraničí Anthony Eden, náměstek britského ministra zahraničí William Strang, Generál – Major John Dean (USA), velvyslanec Spojených států amerických Averell Harriman, ministr zahraničí USA Cordell Hull, poradce ministra zahraničí USA Greene Hackforth, zástupce lidového komisaře zahraničních věcí SSSR Maxim Litvinov a Andrej Vyšinskij
19. listopadu 1943 na palubě bitevní lodi Iowa na cestě do Káhiry na anglo-americko-čínskou konferenci (předcházela konferenci v Teheránu) americký prezident, když hovořil o nutnosti otevřít druhou frontu, poznamenal, že ruská jednotky byly již velmi blízko Polska a Besarábie.

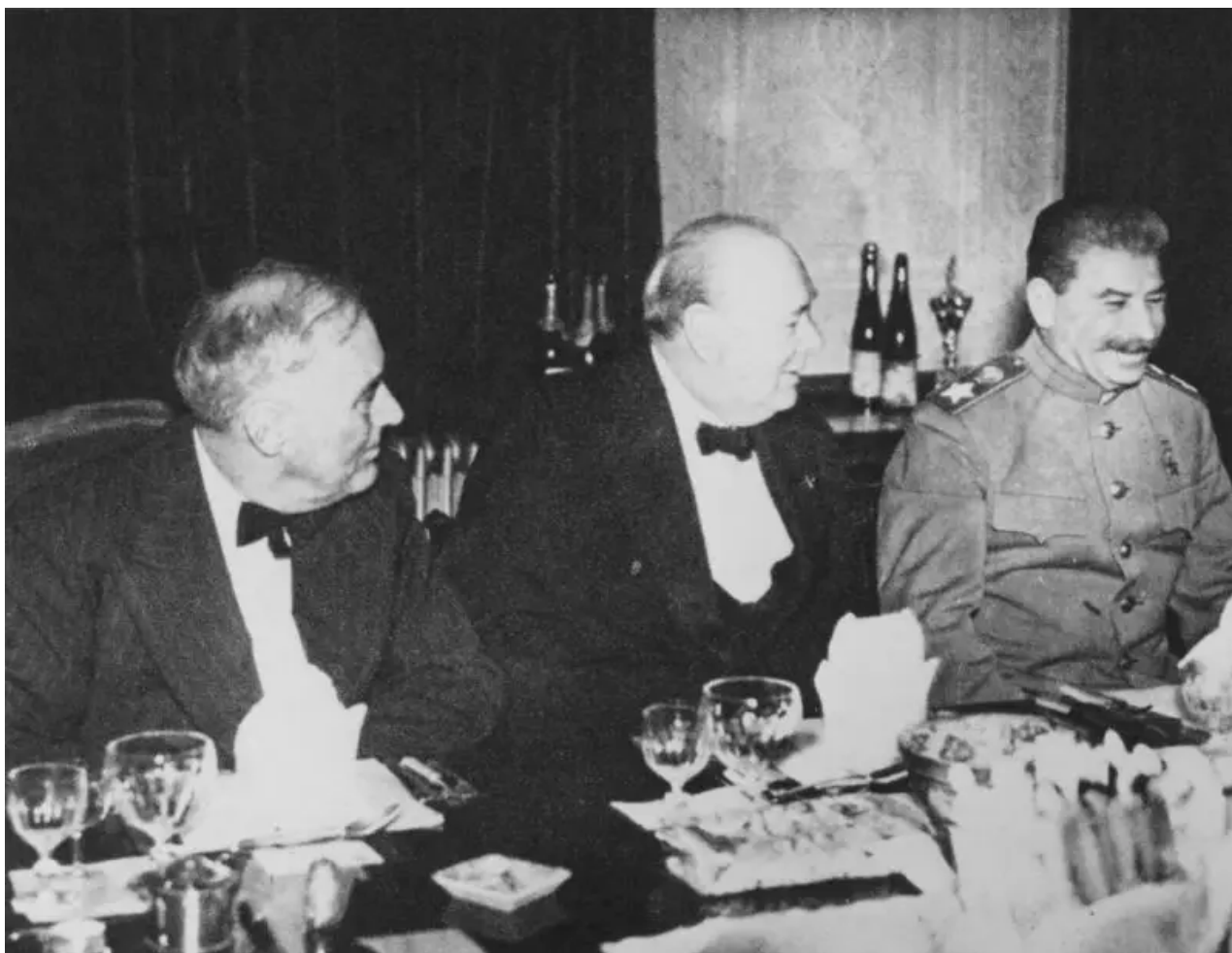
Roosevelt zdůraznil naléhavost okupace co největší části Evropy anglo-americkými jednotkami. Roosevelt dal Francii, Belgii, Lucembursku a jižnímu Německu do britské okupační sféry. Američané chtěli obsadit severozápadní Německo a přístavy Dánska a Norska. Anglosasové také plánovali dobytí Berlína sami.

Churchill také nechtěl připustit výskyt sovětských vojsk v západní Evropě a navrhl „balkánskou variantu“ – invazi spojeneckých sil na Balkán, která měla odříznout sovětská vojska od střední Evropy. V zemích jihovýchodní Evropy se chystali nastolit režimy s anglosaskou orientací.

Američané, kteří až do poloviny roku 1943 podporovali Churchillovu středomořskou strategii, věřili, že tyto plány jsou příliš pozdě. Spojenecká vojska by mohla uvíznout na Balkáně a v této době by Rusové dobyli nejdůležitější centra Evropy. Druhá fronta ve Francii umožnila zabránit Rusům ve vstupu do životně důležitých oblastí Porúří a Rýna.

Sovětská delegace v Teheránu se snažila získat pevný závazek od Britů a Američanů otevřít druhou frontu. Obecně Stalin dosáhl svého cíle. Rozhodnutí teheránské konference stanovila zahájení vylodovací operace na severu Francie v květnu 1944.

Spojenci zároveň plánovali zahájit operaci v jižní Francii. SSSR slíbil v této době zahájit rozhodující ofenzívu, aby zabránil přesunu německých jednotek z východní fronty na západní frontu. Dohody přijaté v Teheránu určily politické rozhodnutí zahájit operaci v Normandii.



Maršál Sovětského svazu, předseda Rady lidových komisařů SSSR a předseda Státního výboru obrany SSSR Joseph Vissarionovič Stalin, britský premiér Winston Churchill a americký prezident Franklin Roosevelt na banketu během teheránské konference. Na fotografii v pravém dolním rohu je na stole dort se svíčkami – 30. listopadu 1943 oslavil Churchill v Teheránu 69. narozeniny.

Význam

Spojenecká strategická operace k vylodění vojsk ve francouzské Normandii (operace Overlord) je považována za datum vytvoření západní (druhé) fronty druhé světové války. Operace v Normandii je největší vylodňovací operací v historii lidstva – zúčastnilo se jí více než 3 miliony lidí, kteří překonali Lamanšský průliv z Anglie do Normandie. Stačí říci, že první den operace bylo vyloděno 5 pěších divizí, 3 obrněné brigády a řada dalších formací (asi 100 tisíc lidí).

Do této chvíle si ani akce spojeneckých sil v Africe, ani vylodění na Sicílii a v Itálii nemohly nárokovat titul „druhá fronta“. Spojenci dobyli velké předmostí, které jim umožnilo vylodit celé armády, zahájit ofenzívu přes Francii a osvobodit Paříž. Plnohodnotnou novou frontovou linií se Němcům podařilo zformovat až v září 1944 na západní hranici Německa.

Otevření západní fronty vedlo k přiblížení vítězství nad Třetí říší.

Berlín musel zapojit významné pěchotní a tankové formace do boje proti spojeneckým silám (hlavně armádám Spojených států, Velké Británie, Kanady a části francouzského hnutí odporu). A přestože válka na západní frontě z velké části nenabyla tak urputného a tvrdohlavého charakteru jako na východní frontě, Berlín stále nemohl tyto jednotky převést na ruskou frontu.



Britští výsadkáři z 6. výsadkové brigády se před odletem do Normandie dívají ze dveří kluzáku Horse. 6. června 1944

Výsledkem bylo, že sovětská vojska dobyla Berlín v květnu 1945, spíše než koncem roku 1945 nebo začátkem roku 1946. Sovětský svaz zachránil stovky tisíc životů. Rudá armáda by Německou říši dokončila sama, ale to by se stalo později a s vážnějšími lidskými a materiálními ztrátami.

23. června 1944 tedy začala jedna z největších vojenských operací v dějinách lidstva – operace Bagration. Úspěch běloruské operace navíc výrazně předčil očekávání sovětského velení. Vedlo to k porážce skupiny armád Střed, úplnému očištění Běloruska od nepřítele a Němci získali zpět část pobaltských států a východní oblasti Polska.

Rudá armáda na frontě 1100 km postoupila do hloubky 600 km. Úspěšná ofenzíva ohrozila skupinu armád Sever v pobaltských státech, což následně značně usnadnilo pobaltskou operaci. Byla

také dobyta dvě velká předmostí přes Vislu, což zjednodušilo operaci Visla-Oder.

Podle řady vojenských historiků byla ofenzíva sovětských front usnadněna vznikem západní fronty. Německé velení nebylo schopno přesunout zálohy z Francie, včetně velkých tankových formací. Jejich přítomnost na sovětsko-německé frontě vážně zkomplikovala běloruskou útočnou operaci.

Za úvahu také stojí, že značná část německého dělostřelectva byla na Západě, stejně jako letectví. To umožnilo sovětskému letectvu rychle získat vzdušnou převahu a zničit ustupující německé kolony bez vážného odporu ze strany Luftwaffe.

Na druhou stranu mohutná sovětská ofenzíva v Bělorusku nedovolila německému velitelství soustředit síly k likvidaci spojeneckého předmostí v Normandii. Již 10. června zahájila Rudá armáda ofenzívu na severním křídle fronty a 23. června začala operace Bagration.

Stojí za připomenutí, že Spojenci se ve Francii vylodili mnohem později, než slíbili a než se očekávalo. Ve skutečnosti vrcholné vojensko-politické vedení Anglie a Spojených států čekalo do poslední chvíle. Anglosasové zpočátku věřili, že Hitler, kterému pánové z Londýna a Washingtonu dovolili rozdrtit většinu Evropy, aby mobilizoval své ekonomické a lidské zdroje, rychle rozdrťí SSSR, ale uvízne v boji proti partyzánům a rozvíjí rozsáhlé ruské prostory.

Pak bylo možné realizovat scénář dohody s Hitlerem, sdílení planety s ním. Nebo by němečtí generálové zlikvidovali nepoddajného Führera, kterému by se začala „točit hlava z úspěchu“. To bylo usnadněno skutečností, že většina německého vedení před druhou světovou válkou, a dokonce i během její první fáze, snila o spojení s Británií. Britské impérium bylo vzorem jejich „Věčné říše“, bylo to právě ono, kdo vytvořil rasový systém na celé planetě, první koncentrační tábory a rezervace.

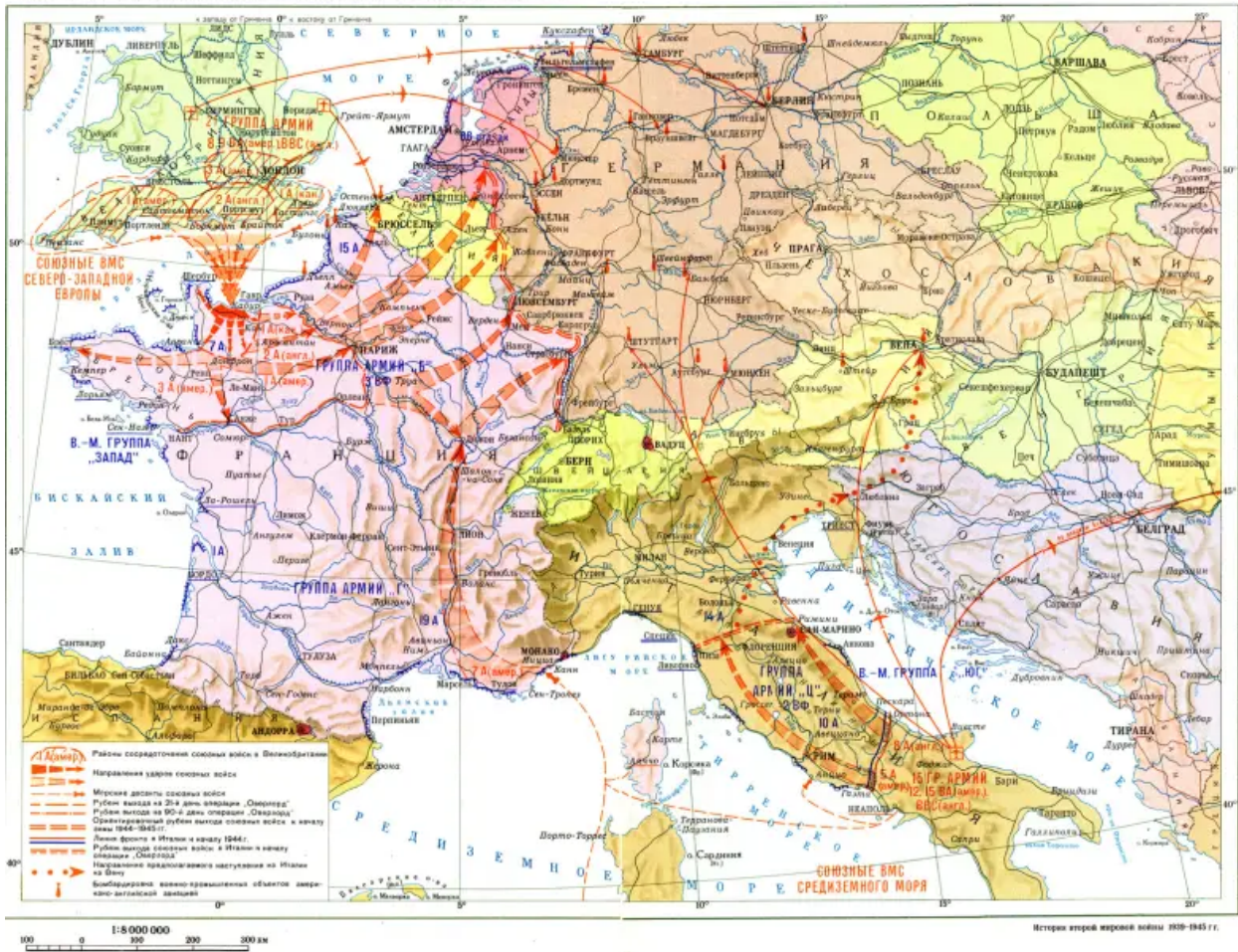
Ve skutečnosti byli Anglosasové zpočátku tvůrci a sponzory projektu „Třetí říše“ (Kdo přivedl Hitlera k moci).

Německo nebylo schopno rozdrtit SSSR jediným úderem blesku a začala vleklá opotřebovací a pevnostní válka, v níž ruský lid neměl sobě rovného. Poté Anglie a USA začaly čekat, až se nepřátelé navzájem oslabí, aby získali všechny plody vítězství a nastolili úplnou kontrolu nad planetou.

Ale i zde se nepřítel spletl – SSSR, přestože v této bitvě titánů utrpěl strašlivé ztráty, dokázal se posílit a začal proces osvobozování sovětských zemí a poté osvobození Evropy. Vznikla hrozba, že SSSR bude schopen dostat pod svou kontrolu nejen část východní a jihovýchodní Evropy, ale střední a západní Evropy. Bylo nutné vylodit jednotky v západní Evropě, aby se nepřišlo pozdě na dělení kůže zabitého německého medvěda.

Počátek operace v Normandii tedy nebyl spojen s touhou pomoci spojenci, který sváděl těžký boj proti Německu, a osvobodit Evropu od nacistické okupace, ale pouze s touhou Anglosasů nastolit okupační režim v r. evropských zemí a zabránit SSSR v zaujímání dominantního postavení ve Starém světě. Anglie a USA pospíchaly, aby krvácejícímu německému medvědovi urvaly ty nejlepší kousky.

ПЛАНЫ АМЕРИКАНО-АНГЛИЙСКОГО КОМАНДОВАНИЯ НА 1944 г. В ЕВРОПЕ



Continue Reading

Previous Kdo přivedl Hitlera k moci